

106449/2022/KHK

KUKHK-33165/ZP/2022-5

Krajský úřad Královéhradeckého kraje

viz Rozdělovník

VÁŠ DOPIS ZN.: PLa/2022/043205

ZE DNE: 09.09. 2022

NAŠE ZNAČKA (č. j.): KUKHK-33165/ZP/2022-5

VYŘIZUJE: Ing. Markéta Bajerová

ODBOR | ODDĚLENÍ: odbor životního prostředí a zemědělství | oddělení ochrany přírody a krajiny

LINKA | MOBIL: 607 006 536

E-MAIL: mbajerova@kr-kralovehradecky.cz

DATUM: 13.10.2022

Počet listů: 6

Počet příloh: 0/listů: 0

Počet svazků: 0

Sp. znak, sk. režim: 246.2 A/10

ROZHODNUTÍ

Krajský úřad Královéhradeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, sídlem Hradec Králové, Pivovarské náměstí 1245/2 (dále jen krajský úřad), jako věcně a místně příslušný orgán ochrany přírody dle ust. § 67 odst. 1 písm. g) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů a dle ust. § 75 odst. 1 písm. d) a dle ust. § 77a odst. 5 písm. o) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZOPK), rozhodl po provedeném správním řízení vedeném v souladu se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen správní řád) o žádosti podané dne 09.09.2022 společností Povodí Labe, státní podnik, Víta Nejedlého 951/8, 500 03 Hradec Králové, IČO: 708 90 005 (dále jen žadatel), o povolení výjimky ze zákazů u zvláště chráněných druhů živočichů dle ust. § 56 ZOPK k realizaci záměrů „VD Kostelec nad Orlicí, oprava jezu, ř. km 49,278“ a „VD Kostelec nad Orlicí, rekonstrukce lávky jezu, ř. km 49,278“.

t a k t o:

Společnosti Povodí Labe, státní podnik, Víta Nejedlého 951, 500 03 Hradec Králové, IČO: 708 90 005

se k provedení záměrů „VD Kostelec nad Orlicí, oprava jezu, ř. km 49,278“ a „VD Kostelec nad Orlicí, rekonstrukce lávky jezu, ř. km 49,278“ dle projektové dokumentace (dále také PD), zpracované žadatelem v detailu rozpracování pro provádění stavby k datu 09/2022,

povoluje výjimka dle ust. § 56 odst. 1 ZOPK ze zákazu škodlivého zasahování do přirozeného vývoje zvláště chráněných druhů živočichů dle § 50 odst. 2 ZOPK, konkrétně rušení, odchyt, přemísťování, neúmyslné zraňování a usmrcování, zásah do biotopu u zvláště chráněného druhu živočicha:

čihalka pospolitá (*Atherix ibi*), jelec jesen (*Leuciscus idu*), mník jednovousý (*Lota lota*) a střevle potoční (*Phoxinus phoxinus*).

Výjimka se žadateli povoluje v souladu s ust. § 56 odst. 3 ZOPK za splnění následujících podmínek:

1. Zahájení prací v korytě toku bude nejméně 30 dní předem oznámeno Českému rybářskému svazu, z. s., Východočeský územní svaz, Kovová 112. 500 03 Hradec Králové, IČO: 00434141.
2. Lávka jezu bude demontována v období od 1.9. do 31.5. následujícího roku.
3. Dostupnými technickými prostředky bude zabráněno úniku cementových a ropných látek do toku Divoké Orlice v průběhu provádění stavby a veškeré subjekty podílející se na stavbě v terénu budou žadatelem prokazatelně poučeny o nutnosti dodržení postupů minimalizujících vliv na vodní tok.
4. Zahájení stavebních prací v korytě toku, tj. zajímkování stavebního prostoru, bude prováděno za dohledu odborně způsobilé osoby, která je držitelem výjimky dle ust. § 56 ZOPK pro přenos příslušného druhu zvláště chráněného živočicha, nebo jiné odborně způsobilé osoby (kterou je pro účely tohoto rozhodnutí osoba s přírodovědeckým, biologickým, či jiným odborným vzděláním obdobného typu; dále také odborně způsobilá osoba nebo biologický dozor).
5. Stavební práce v korytě toku budou realizovány tak, aby nedocházelo k úhynům a zraňování jedinců zvláště chráněných druhů. Dojde-li v průběhu provádění prací k uvěznění jedinců zvláště chráněných druhů živočichů v prostoru staveniště, zajistí stavebník jejich záchranný transfer.

Na základě ust. § 56 odst. 7, resp. ust. § 5b odst. 3 písm. d) ZOPK byl stanoven následující způsob kontroly:

6. O činnosti biologického dozoru a případných transferech bude vypracována zpráva, která bude obsahovat počty nalezených zvláště chráněných druhů a místo jejich náhradního umístění. Tato zpráva bude po ukončení realizace stavby, nejdéle do 30 dní předána krajskému úřadu.

Výjimka k provedení záměru se uděluje do 31. 12. 2027.

Účastníci řízení:

- Povodí Labe, státní podnik, Víta Nejedlého 951/8, 500 03 Hradec Králové, IČO: 708 90 005
- Město Kostelec nad Orlicí, Palackého náměstí 38, 517 41 Kostelec nad Orlicí, IČO: 002 74 968
- Český rybářský svaz, z. s., Východočeský územní svaz, Kovová 112, 500 03 Hradec Králové, IČO: 004 34 141

Odůvodnění

Krajský úřad příslušný dle ust. § 77a odst. 4 ZOPK obdržel dne 15.09.2022 žádost společnosti Povodí Labe, státní podnik, Víta Nejedlého 951/8, 500 03 Hradec Králové, IČO: 708 90 005 - o povolení výjimky dle ust. § 56 ZOPK k realizaci záměru „VD Kostelec nad Orlicí, oprava jezu, ř. km 49,278“ a „VD Kostelec nad Orlicí, rekonstrukce lávky jezu, ř. km 49,278“.

Předmětem záměru „VD Kostelec nad Orlicí, oprava jezu, ř. km 49,278“ je oprava břehových jezových pilířů se zavazujícími křídly. Opravnými pracemi budou stávající konstrukce pilířů se zavazujícími křídly z kamenného zdiva nahrazeny novými betonovými konstrukcemi, stejných parametrů, s konstrukční výztuží. Bude také provedena protikoroze ochrana hradící konstrukce hrazení šterkové propusti.

Předmětem záměru „VD Kostelec nad Orlicí, rekonstrukce lávky jezu, ř. km 49,278“ je rekonstrukce, spočívající v provedení protikoroze ochrany konstrukce lávky a ve výměně stávajících nevyhovujících vodorovných bezpečnostních prvků (zábradlí, vrátka). Dále bude provedena protikoroze ochrana hradící konstrukce šterkové propusti včetně její hradící tabule a osazení nového provozního přístřešku VD s elektroinstalací.

Časový rámec opravy VD není v současnosti přesně znám a bude se odvíjet od přidělení finančních prostředků. Harmonogram prací v rámci předpokládaných měsíců může být upraven v závislosti na hydrologických podmínkách. **Předpokládá se ukončení realizace díla do konce roku 2026.**

K žádosti byla přiložena projektová dokumentace VD Kostelec nad Orlicí, oprava jezu, ř. km 49,278 (09/2022) pro stavební povolení v detailu rozpracování dokumentace pro provádění stavby a projektová dokumentace VD Kostelec nad Orlicí, rekonstrukce lávky jezu, ř. km 49,278 (09/2022) pro vydání společného povolení v detailu rozpracování pro provádění stavby. Dále Botanický a zoologický průzkum okolí jezu v Kostelci nad Orlicí, zpracovaný RNDr. Michalem Vávrou a Mgr. Janem Špačkem, Ph.D. (09/2022).

Na základě provedeného botanického a zoologického průzkumu je výjimka požadována pro druhy: číhalka pospolitá (*Atherix ibis*), jelec jesen (*Leuciscus idus*), mník jednovousý (*Lota lota*) a střevle potoční (*Phoxinus phoxinus*), a to pro činnosti, respektive eventuality, uvedené v § 50 odst. 2 ZOPK, tj. rušení, odchyt, přemísťování, neúmyslné zraňování a usmrcování, zásah do biotopu u zvláště chráněných druhů živočichů.

Záměr leží v evropsky významné lokalitě Orlice a Labe (CZ0524049), biokoridoru K 81, přírodním parku Orlice. Žadateli bylo již krajským úřadem vydáno závazné stanovisko z 26.09.2022, č. j. KUKHK-33312/ZP/2022, kterým byl povolen zásah do významného krajinného prvku vodního toku Divoké Orlice.

Na základě výše uvedeného a v souladu s ust. § 44 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen správní řád), bylo dnem obdržení žádosti zahájeno správní řízení ve věci povolení výjimky pro výše uvedené druhy dle ust. § 56 ZOPK z důvodu realizace předmětného záměru. Tuto skutečnost krajský úřad v souladu s ust. § 44 odst. 1 správního řádu oznámil všem účastníkům řízení a dle ust. § 70 i zapsaným spolkům, které si požádaly o informace ve smyslu ust. § 70 odst. 2 ZOPK. Žádný spolek svou účast v řízení neoznámil.

Účastníkům řízení byla dána možnost, v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu, vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k podkladům rozhodnutí.

Dle ust. § 48 odst. 2 ZOPK, ve znění přílohy č. III vyhlášky MŽP ČR č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ust. ZOPK (dále jen vyhláška), jsou číhalka pospolitá, jelec jesen, mník jednovousý a střevle potoční ohroženými druhy živočichů, které jsou chráněny ve všech svých vývojových stádiích, chráněn je i jejich biotop (ust. § 50 odst. 1 ZOPK). Je zakázáno škodlivě zasahovat do jejich přirozeného vývoje, zejména je chytat, chovat v zajetí, rušit, zraňovat nebo usmrcovat. Není dovoleno sbírat, ničit, poškozovat či přemísťovat jejich vývojová stadia, což vyplývá z ust. § 50 odst. 2 ZOPK.

Pro úplnost zde krajský úřad uvádí stručné charakteristiky jednotlivých druhů a jejich výskyt na lokalitě dle zaslaného botanického a zoologického hodnocení:

Číhalka pospolitá (*Atherix ibis*) byla původně rozšířena po celém území České republiky. V současnosti je v nížinách téměř vyhubena a v horách je vzácná. Svým vývojem je larva číhalky vázána na čistou vodu, kde vede dravý způsob života. Vývoj ve vodě trvá dva roky.

Právě z důvodu vlivu znečištění vodních toků z mnoha míst číhalka zmizela. Při biologickém průzkumu byly ve vodním toku Divoké Orlice nalezeny její dvě larvy, což svědčí o přítomnosti druhu na lokalitě. Z tohoto důvodu je potřeba zamezit znečištění vodního toku během provádění stavebních prací.

Jelec jesen (*Leuciscus idus*) obývá spíše střední a velké řeky v nížinách a řeky bohaté na živiny. Vyhledává hluboké, chladné a čisté tekoucí vody. Tento druh bývá využíván také jako biondikátor pro hodnocení znečištění povrchových vod. K reprodukci dochází v březnu až dubnu a dochází také k migraci za ideální teploty okolo 10°C.

Mník jednovousý (*Lota lota*) je sladkovodní ryba obývající především čisté chladnější řeky lipanového a parmového pásma, a kromě nich i některé údolní nádrže s čistou chladnou vodou. Významným faktorem jeho výskytu je dostatek úkrytů. Proto mu vyhovují výše položené toky v původních korytech s podemletými břehy, kamennými záhozy a kamenitým dnem. Živí se larvami hmyzu, korýši i jinými rybami, často loví za úsvitu nebo stmívání. Tře se v zimě uprostřed noci.

Střevle potoční (*Phoxinus phoxinus*) je drobná kaprovitá ryba vyskytující se především v čistých, kyslíkem bohatých vodách pstruhového a lipanového pásma. Ve vegetačním období se zdržuje blízko břehů a u hladiny, v zimě pod kameny a v děrách u dna. Její nejvyhledávanější potravou jsou larvy vodního hmyzu, korýši, červi a různé druhy řas. Tření probíhá od dubna do července na mělčinách s písčitým dnem.

Dle ust. § 56 odst. 1 ZOPK je možné povolit výjimku z výše uvedených základních podmínek ochrany zvláště chráněných druhů živočichů, a to pouze v případě převahy jiného veřejného zájmu nad zájmem ochrany přírody, nebo v zájmu ochrany přírody. V tomto případě je zájmem ochrany přírody ochrana všech výše uvedených druhů, jejich populací i jednotlivých jedinců a jejich biotopu. Veřejným zájmem je oproti tomu mj. jiný naléhavý důvod převažujícího veřejného zájmu, včetně důvodů sociálního a ekonomického charakteru.

Dle předložené PD budou navržené stavební rekonstrukční práce prováděny na předmětném vodním díle Kostelec nad Orlicí, ř. km 49,278. Provedením navržených rekonstrukčních prací dojde k zachování provozuschopného stavu stávajícího vodního díla, fungujícího od roku 1907. Jezová konstrukce plní funkci vzdouvání vody pro MVE za účelem výroby elektrické energie, další funkcí díla je stabilizace podélného sklonu koryta, a kromě toho jsou pilíře vodního díla podpůrnou konstrukcí pro stávající lávku. Vzhledem ke značnému stáří VD nejsou již stávající pilíře v dobrém technickém stavu, jejich stav se nadále zhoršuje. Stávající protikorozi ochrana hrazení jalové propusti již vykazuje nedostatky a místy dochází ke korozi ocelové konstrukce. Aby bylo vodní dílo i nadále schopné zajišťovat výše uvedené funkce, je třeba provést jeho opravu.

Dle předloženého botanického a zoologického hodnocení při dodržení podmínek, stanovených projektovou dokumentací „VD Kostelec nad Orlicí, rekonstrukce lávky jezu, ř. km 49,278“ a „VD Kostelec nad Orlicí, oprava jezu, ř. km 49,278“, se nepředpokládá výrazné dotčení zjištěných zvláště chráněných druhů živočichů. Předpokládané dočasné snížení hladiny vody ve zdrži o cca 0,2 m je v rozsahu běžného kolísání hladiny v závislosti na hydrologických podmínkách. Snížení hladiny o 0,2 m nepředstavuje vzhledem ke vzdutí jezu 1,6 m výrazné omezení pro faunu a flóru.

Pro další minimalizaci negativního dopadu záměru na zvláště chráněné druhy živočichů, nacházející se v dané lokalitě, požaduje krajský úřad dodržení několika podmínek.

Lávka jezu bude demontována v období mimo květen až srpen běžného roku, tj. v období od 1. 9. do 31. 5. následujícího roku z důvodu možného tvoření „hnízd“ číhalky pospolité na konstrukci lávky. Vzhledem k jiným minimálním možnostem tvoření „hnízd“ v této lokalitě (mosty, větve stromů nad tokem), by odstranění „hnízda“ mohlo znamenat lokální ohrožení pro tento druh.

Vzhledem k tomu, že zvláště chráněné druhy živočichů, pro které je výjimka povolena, jsou existenčně vázány na čistotu vody a jakýmkoli znečištěním toku ropnými či cementovými látkami během opravy vodního díla by byly tyto druhy přímo ohroženy, je potřeba zabránit úniku těchto látek do toku Divoké Orlice v průběhu provádění stavby. V případě havárie techniky a úniku cizorodých látek do prostředí budou učiněna okamžitá opatření k zamezení jejich šíření ve vodním i terestrickém prostředí.

Stavební práce budou prováděny pod ochranou jímek, které zajistí oddělení pracovního prostoru od koryta toku. Případně uvízní živočichové v zajímkovaném prostoru, včetně zvláště chráněných druhů, budou záchranným transferem odloveni a přemístěni do toku Divoké Orlice, což bude zajištěno za dohledu odborně způsobilé osoby pro přenos příslušného druhu zvláště chráněného živočicha, nebo jiné odborně způsobilé osoby. Tato osoba rovněž rozhodne o vhodném stanovišti, kam budou odloveni jedinci přemístěni. Na základě ust. § 56 odst. 7, resp. ust. § 5b odst. 3 písm. d) ZOPK byl stanoven způsob kontroly, kdy o činnosti biologického dozoru bude vypracována zpráva, která bude obsahovat počty nalezených zvláště chráněných druhů a místo jejich náhradního umístění. Tato zpráva bude po ukončení realizace stavby, nejdéle do 30 dnů předána krajskému úřadu. Zpráva bude sloužit krajskému úřadu jako kontrola o provedení transportu jedinců a zároveň jako informace o počtech jedinců zvláště chráněných druhů na lokalitě a využita k případné další správní činnosti krajského úřadu v lokalitě. Zároveň budou stavební práce v korytě toku realizovány tak, aby nedocházelo k úhynům a zraňování jedinců zvláště chráněných druhů. Zahájení prací bude nejméně 30 dní předem oznámeno Českému rybářskému svazu, z. s., Východočeský územní svaz, IČO: 004 34 141.

Dle krajského úřadu je záměr realizován ve veřejném zájmu udržení bezpečnosti a funkčnosti vodního díla, které je nyní ve špatném technickém stavu a nadále se zhoršuje. Veřejným zájmem je zde tedy uvedení vodního díla do dobrého technického stavu a tím minimalizování jeho možného selhání, kterým by mohlo dojít k poškození majetků a ohrožení zdraví a bezpečnosti osob. Dle názoru krajského úřadu je možné povolit výjimku dle ust. § 56 odst. 1 ZOPK z důvodu převažujícího veřejného zájmu nad zájmem ochrany přírody pro druhy uvedené ve výroku tohoto rozhodnutí. Vliv záměru na tok Divoké Orlice v dané lokalitě bude vzhledem k jeho malému rozsahu a technickému provedení minimální a vliv na jednotlivé zvláště chráněné druhy živočichů bude ještě zmírněn při dodržení ve výroku uvedených podmínek tohoto rozhodnutí.

Aby rozhodnutí spolehlivě reflektovalo skutečný stav věci na místě samém (nepochybně podléhá vývoji a změnám) po celou dobu povolení výjimky, bylo časově omezeno do 31.12.2027.

Na základě výše uvedeného rozhodl krajský úřad tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí. Nedodržení ve výroku uvedených podmínek může být důvodem ke zrušení výjimky dle ust. § 84 odst. 1 písm. c) ZOPK.

Poučení o opravném prostředku

Proti tomuto rozhodnutí má účastník řízení právo se odvolat ve lhůtě do 15 dnů ode dne jeho doručení. Řádně podané odvolání má odkladný účinek. Odvolání se podává k Ministerstvu životního prostředí ČR prostřednictvím Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, odboru životního prostředí a zemědělství.

Mgr. Helena Zapletalová
vedoucí oddělení ochrany přírody a krajiny

Rozdělovník:

Účastníci řízení:

- Povodí Labe, státní podnik, Víta Nejedlého 951/8, 500 03 Hradec Králové, IČO: 708 90 005
- Město Kostelec nad Orlicí, Palackého náměstí 38, 517 41 Kostelec nad Orlicí, IČO: 002 74 968
- Český rybářský svaz, z. s., Východočeský územní svaz, Kovová 112, 500 03 Hradec Králové, IČO: 004 34 141

---

*Krajský úřad ve správním řízení uvádí veškeré vědecké názvy zvláště chráněných druhů živočichů v souladu s platnou legislativou, tj. uvedené v příloze č. III. vyhlášky č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona